

De kwestie van het evangelisten-ambt (II) ¹⁾

ZENDING EN EVANGELISATIE

Gelijk bekend, werden door de Generale Synode van Amersfoort vijf deputaten benoemd met de opdracht: „a. de kerken van advies te dienen inzake fundamentele bepalingen die bij eventuele terzijdestelling der huidige zendingsoorde in de kerkenordening in de plaats van het huidige art. 52 dienen te worden opgenomen; b. de kerken van advies te dienen inzake de bepalingen, die den overgang van de bij het wegvallen der zendingsoorde zijnde naar de dan eventueel komende situatie op goede wijze regelen; c. de sub a en b bedoelde adviezen zoo spoedig mogelijk en uiterlijk 1 Juni 1949 bij de raden van de Geref. Kerken in Nederland in te zenden” (art. 65 der Acta; bl. 29). En art. 129 der genoemde Acta bevat onder A 3 nog: „de opdracht aan deputaten, te benoemen volgens art. 65 der Acta dezer synode, wordt uitgebreid in dezer voege, dat het hun taak ook zal zijn de volgende synode van advies te dienen inzake de wijze waarop de herziening onder 2 bedoeld, moet geschieden, met toezending van hun rapport aan de kerken binnen den termijn, in dat artikel genoemd”. Tenslotte vermeldt art. 171 onder 14, dat tot deputaten werden benoemd: Prof. P. Deddens Kampen (S) (S = samenroeper); J. Berger, Kampen; J. van Dijk, Huizum; Ds H. J. Schilder, Utrecht; Ds C. v. d. Waal, Sneek; secundi: Ds J. van Bruggen, Aasen; Ds M. de Goede, Utrecht.

Een jaar later dan was bepaald door de Gen. Synode, hebben genoemde deputaten in Juli '50 de eerste twee van een vijftal rapporten aan de kerken toegezonden, te weten een rapport „over de ambtelijke hoedanigheid van de evangeliepredikers onder de ongekerstende volken naar de Heilige Schrift”, met als ondertitel tusschen haakjes: „over de kwestie van het „evangelisten”-ambt”; 2e een rapport over: „de verhouding van den zendingsarbeid tot medische- en onderwijsarbeid op de zendingsterreinen”, met als ondertitel tusschen haakjes: „over de kwestie „hulp”-diensten”.

Wij willen ons nu met 't eerstgenoemde rapport bezighouden, en dat wel om onderscheiden redenen:

1. Genoemde deputaten hebben zeer belangrijke adviezen uitgebracht en de meerderheid der deputaten stelt een belangrijke conclusie voor, n.l.: „wederom erkennen den ambtelijken dienst van „evangelist” als evangelieprediker en kerkplanter onder de volken, die nog van het Evangelie verstoken zijn”. Al moet met de meerderheid van deputaten worden erkend, dat de betekenis van dat al dan niet erkennen niet overduidelijk voorgesteld mag worden, daar immers de praktijk is, „dat er arbeiders worden uitgezonden” (bl. 3), toch moet er een juiste omschrijving en afbakening gevonden worden, „alleen al omdat de Schrift ons hiertoe noopt” (idem); 2. daar er een meerderheidsrapport en een minderheidsnota (van Ds C. v. d. Waal, nu te Leerdam) zijn verschenen, zoodat in den kring der vijf deputaten geen overeenstemming over het al dan niet wederom erkennen van het „evangelisten”-ambt kon worden verkregen, is het derhalve alleen reeds om die reden noodzakelijk het vóór en tégen van die erkenning onder oogen te zien;

3. tenslotte is het noodig, dat niet alleen de kerkeraden en meerdere vergaderingen, doch evenzeer de kerkleden van deze zaken kennis krijgen, waartoe een bespreking in de kerkelijke pers het hare kan bijdragen, mede opdat er, zoo mogelijk, een zekere „eenparigheid van gevoelen” moge groeien, wat de

kerkelijke vergaderingen het nemen van een beslissing kan helpen vergemakkelijken.

Waarom wij een poging willen doen „de kwestie” eenigszins breed te belichten, daar voor een verantwoorde conclusie als het mogelijk is alle gegevens in dezen tevoren onder oogen dienen gezien te worden en alles wat er mee samenhangt ordelijk voorgebracht dient te zijn.

Wij meenen ons de vrijheid te mogen veroorloven van de volgorde, waarin de stof in het aangeboden rapport met zijn minderheidsnota is verwerkt, te mogen afwijken, al zullen we ons beijveren de geboden stof in haar geheel te verwerken in het nieuwe schema van „behandeling”. We geven een verdeling in paragrafen.

§ 1. HET „ZENDINGSBEVEL”.

A. Terecht neemt het rapport der meerderheid op bl. 4 zijn uitgangspunt in het zoogenaamde zendingsbevel, Matth. 28:19.

Het rapport betoogt, in het kort samengevat, dienaangaande het volgende. Christus gaf een duidelijke zendingsopdracht, en daar Hij daarbij voegde een belofte van Zijn aanwezigheid tot het einde der wereld (vs 20), moet ook geacht worden, dat de voorgestelde en opgelegde roeping blijft gelden tot het einde der wereld, dus geldt die roeping niet alleen de apostelen maar ook de kerk tot het einde der wereld. Dienovereenkomstig mogen wij gelooven, dat de Heere Christus ook alles zal geven wat tot de vervulling van die roeping noodig is. Zoo zal de kerk daarvoor ontvangen organen, gaven, instrumenten, ambten, en heeft ze die ook.

De vraag is nu: op welke wijze de kerk aan dat zendingsbevel heeft te gehoorzamen. Is daartoe het ambt der geloovigen genoegzaam? Inderdaad is door de kerkleden in dat ambt met name in de eerste eeuwen het Evangelie van Christus in belangrijke mate verbreid. Als we dat zien als het eerste groote vervolg op de apostolische zendingsprediking, is reden om te zeggen, dat reeds in den tijd der apostelen het Evangelie werd gepredikt tot de (toen naam hebbende) einden der wereld, dat toen reeds metterdaad het fundament voor de wereldkerk geheel is gelegd en nu vervolgens zelf het instrument bleek om het Evangelie verbreiding over andere gebieden te schenken. Met dat alles voor oogen moet worden erkend, dat de apostolische tijd van geheel eigen betekenis was, ook juist voor de vervulling van de zendingsoopdracht des Heeren.

Doch daarmee is niet gezegd, dat de verdere uitbreiding maar aan Gods voorzienigheid mag en moet worden overgelaten, want Christus' bevel geldt de kerk tot het einde der wereldhistorie. Wel kan heden ten dage emigratie der kerkleden aan die Evangelieverbreiding dienstbaar zijn en emigranten moeten dan ook in dezen hun roeping verstaan. Ook door vervolging kan dat ten allen tijde. Doch de roeping der kerk blijft. En wanneer het niet als taak aller leden is te zien om ver heen te gaan, zullen zij iemand hebben uit te zenden om in hun naam Christus' opdracht te volvoeren.

De meerderheid van deputaten volgt dezen rechtstreekschen redeneergang, om te behoeden voor een fout in het Schriftgebruik, dat n.l. de hanteering van bepaalde teksten de zaak zou beslissen. Waarom de-

putaten uit heel de Schriftopenbaring en met name uit deze plaats (Matth. 28:19) concludeeren, dat er kerkgezanten moeten zijn, door wie de kerk in Christus' Naam haar roeping vervult. Vandaar dat niet mag worden gezegd, dat het ambt van „zendeling”, of hoe men dat nu noemen wil, door de kerk kan worden gecreëerd, „opnieuw ingesteld” of „opgericht”, „want dit ambt is door Christus voor Zijn hemelvaart IN PRINCIPE ingesteld en het is — hoe dan ook genoemd en hoezeer ook dikwijls in zijn bediening gedeformeerd — door Christus bewaard en in stand gehouden, gelijk Hij immers ook beloofde te zullen doen”.

Tot zoover de samenvatting van bl. 4 en 5.

B. De minderheidsnota (van ds C. v. d. Waal) heeft op bl. 19, 20 daartegen het een en ander op te merken.

We vatten ook dat weer, zoo getrouw als ons mogelijk is, samen.

Het meerderheidsrapport geeft een onvolledige exegese (uitlegging) van Matth. 28:19: want hier is niet alleen het „planten” doch ook het „natmaken” niet alleen de „vermeerdering” doch ook de „bewaring” aan de orde, daar mede wordt bevolen „een leeren onderhouden alles wat Christus gebod”. Dus het „vermeerderen” niet scheiden van het „bewaren”. Hier is n.l. het gevaar van een uit piëtisme en methodisme opgekomen opvatting van de zending: het zendingswerk losmaken van de kerk en daarom een speciaal ambt (zendeling) invoeren.

In de kerkelijke papieren wordt ook Matth. 28:18—20 gebruikt, zoo in het bevestigingsformulier van de dienaren des Woords, om aan te toonen dat en de vermeerdering en de bewaring der kerk, welke arbeid werd begonnen door de apostelen en hun helpers, werd voortgezet en moet voortgezet worden door de dienaren des Woords. In dat formulier wordt Titus zelfs als herder aangeduid. Bij de handoplegging is er in dat formulier ook „het missionaire aspect”, want er is sprake van de „uitbreiding van het rijk Zijns Zoons” door het ambtswerk van de dienaren des Woords.

In den Heid. Catech. (antw. 71) wordt deze tekst aangehaald als het doopbevel en toegepast op den doop in een reeds eeuwen gevestigde gemeente. In art. 27 en 29 Ned. Gel. Bel. komt Matth. 28:20 voor als bewijs voor het blijven der kerk tot het einde der wereld en in dat verband herinnert het noemen van de verdrukking der kerk onder Achab aan de bewaring der kerk (art. 27). Daaruit volgt, dat en de vermeerdering en de bewaring der kerk één opdracht is en dient te worden volbracht door den dienaar des Woords als opvolger van de apostelen en apostelleerlingen. Er is wel verschil tusschen de werkzaamheden onder de heidenen en die in de reeds geplante kerk, maar de eerstgenoemde arbeid vergt niet het aparte en bijzondere ambt van zendeling of evangelist. Zoo kenden de vaders alleen een „predikbevel” en een „doopbevel” en achtten één ambt daarvoor genoegzaam.

Tot zoover een samenvatting van hetgeen Ds v. d. Waal tegenover de meerderheid van zijn mededeputaten heeft opgemerkt.

J. FRANCKE.

¹⁾ Zonder harerzijds op de aanhangig gestelde vragen zelfstandig te willen ingaan, of voor zich te beslissen, gelooft de redactie toch alle lezers te dienen met een artikelreeks, die van de geopende besprekingen een helder overzicht geeft en het denken stimuleert. Redactie.

„Mudje bij mudje”

Er is een tijd geweest waarin een indische kerk niet „buitenlandsch” heeten mocht. Die goede tijd is voorbij. Vandaar dat we in deze rubriek iets willen vertellen over de dusgenaamde „Gereformeerde Kerken” in voormalig Nederlandsch Oost Indië. We citeren uit het blad „Contact”, „Kerkblad voor de Gereformeerde Kerken” (niet te verwarren met het blad dat met de werkelijke Gereformeerde Kerken in Nederland verband houdt). Redactie: A. Algra, Ds J. I. Oranje, ds A. Pos, dr J. Verkuy. We lezen daarin een en ander over „de 2e synode van de Geref. Kerken van Indonesië, gehouden 4—6 Juli te Semarang”. Wat met „Geref. Kerken” bedoeld wordt is wel duidelijk. Op die synode was ds Smit — vrijzinnig — aanwezig als vertegenwoordiger van de „Protestantsche gemeente” te Semarang en ds Spoor — barthiaan — als representant van den Synoderaad (!) der Protestantse Kerk (enkelvoud) van West Indonesië. Mudje bij mudje dus.

Belangrijk is de met slechts drie stemmen tegen (alle adviseerende leden stemden vóór) aanvaarde conclusie inzake „oecumenische organisatie” (zoals dat, ongelukkig genoeg, heet, want de Inrichting van de kerken, naar onze K.O., is al oecumenisch). Beter verstaan worden we, als we zeggen: 't liep over den Wereldraad der Kerken. De conclusies luiden:

De synode van de Geref. Kerken in Indonesië, de 6de Juli in vergadering bijeen te Semarang, overtuigd van haar oecumenische roeping op grond van het gebed en het gebod van Christus, en in meerderheid ook overtuigd van de wenselijkheid

van aansluiting onzer kerken bij de Wereldraad van Kerken,

omdat, ondanks alle bezwaren, die tegen deze aansluiting zouden kunnen worden ingebracht, de Wereldraad in de huidige omstandigheden toch voor onze kerken een geëigende ontmoetingsplaats is, waar wij tezamen met de Javaanse en Chinese kerken, die reeds in principe tot aansluiting hebben besloten, kunnen samenpreken met onze broeders en zusters over de gehele wereld, met wie wij ons in Christus verbonden weten en van wie wij toch kerkelijk gescheiden leven,

tevens echter overtuigd van de noodzakelijkheid de band te bewaren met onze Geref. zusterkerken, met wie wij op de Geref. Oecum. synode van Amsterdam in 1949 besloten hebben, ons met een schrijven te wenden tot de Raad van Kerken in Nederland, waarin onze bezwaren t.a.v. de Wereldraad zijn uiteengezet, alvorens een definitief advies te geven aan de op deze Oec. Synode vertegenwoordigde kerken,

besluit:

a. tot deze aansluiting niet over te gaan, vóórdat op de volgende Geref. Oec. Synode deze zaak mede n.a.v. het antwoord van de Raad van Kerken nogmaals ernstig is onderzocht;

b. in de tussentijd bij onze Geref. zusterkerken reenschap af te leggen van onze overtuiging in dezen, om op deze wijze mede te werken aan een gemeenschappelijk, schriftuurlijk verantwoord besluit, dat in overeenstemming is met de grote verantwoordelijkheid, die wij hebben t.a.v. onze oecumenische roeping, met name in deze tijd.

Men ziet dus uit welken hoek de wind waait. „Met groote instemming” werd besloten een telegram te zenden aan den heer Soekarno:

Theologische Hoogeschool

Het College van Hoogleeraren maakt bekend:

1e. Dat zij, die voor het eerst als student aan de Theologische Hoogeschool wenschen te worden ingeschreven op Vrijdag 29 September a.s., des morgens om 10 uur, in het gebouw van de Theologische Hoogeschool, Broederweg 15, worden verwacht. Overgelegd moeten worden:

a. bul staatsexamen of eindexamen gymnasium of lyceum;

b. getuigschrift van den kerkeraad.

2e. Dat des middags van dienzelfden dag, om 2.30 uur, gelegenheid zal gegeven worden ter inschrijving van nieuwe studenten en recensie van hen, die reeds eerder als student aan de Theologische Hoogeschool waren ingeschreven.

Voor inschrijving en recensie wordt vereischt het overleggen van de kwitantie collegegeld, eerste helft cursus 1950/1951.

3e. Dat des avonds om 8 uur de lessen zullen worden geopend door den pro-rector Prof. B. Holwerda.

4e. Heeren studenten worden eraan herinnerd, dat een recensie ná 29 September slechts mogelijk is na betaling van een bedrag van f 10.—.

Namens het college voornoemd,

B. HOLWERDA, h.t. secretaris.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN

Ver.

edacteur van
or Drankbe-
het Dagblad
e. Ik heb er
zen — open-
tendentieus
beurde niet
zeer beslist
s alsook van
wat ze in
als zou één
bracht zijn
et beslotene
zulke sug-

igens regel:
n”. K. S.

aps

nen hielpen
G. B. te F.
prettig bij-
f. U. te H.
f. Z. f 2.50;
f. Z. f 10.—;
ift „de zon
get in dezo

e reeks op
den voor de
0.
kt nog. En
8. Op bijet
studenten-

SCHILDER.

„De Geref. Kerken in Indonesië in haar synodale vergadering te Semarang bijeen, bidden Uwe Excellentie voor Uw arbeid Gods steun en kracht toe. Zij hopen ook, dat onder Uw leiding Indonesië in elk opzicht tot rijke bloei mag komen”.

Van beteekenis is ook de kwestie der „samenwerking” met de z.g. Protestantse gemeente. Reeds sedert 1946 houdt men met deze instelling, die allerlei modernen, barthianen, P.v.d.A.-mensen herbergt, gemeenschappelijk godsdienst oefeningen. In comité's is besloten als volgt:

De synode, gelezen het schrijven van de kerkeraad van de Geref. Kerk te Makassar, gehoord de toelichting daarop door de afgevaardigde van de kerk van Makassar, Dr. Ringnald, besluit de samenwerking met de Prot. gemeente te Makassar, zoals door de kerkeraad van de Geref. kerk te Makassar is voorgesteld, voorlopig goed te keuren, totdat op de volgende synode hierover nader zal worden beslist.

Met algemeene stemmen is het „vrouwenkiesrecht” aangenomen; er waren geen zusters bij het besluit aanwezig. „De synode stelde deze bescheidenheid op hoogen prijs”, zegt een officieus verslag. Inzake de gezangen wordt ook op uitbreiding gezonden; men schijnt het gevaar van domineeren (van gezangen en psalmen) te zien als een kwestie van getal (wij denken er anders over). We lezen:

De Leena vraagt, of de synode zich over de aanvulling van de gezangen nader wil uitspreken. Het is de bedoeling, dat de gezangen niet zullen domineren over de psalmen. Een getal van ongeveer 100 gezangen wordt genoemd.

Die samenwerking inzake de godsdienst oefening gaat al zeer ver. Makassar meldt officieel:

MAKASSAR.

Alle kerkdiensten, behalve de Avondmaaldiensten, gezamenlijk met de Protest. Gemeente en onder verantwoording van beide kerkeraden.

En Tomohon — waar onderscheiden gezinnen wonen — meldt:

Prekeken: elke tweede Zondag van de maand ten huize van één der kringleden.

Gecombineerde Kringvergadering met alle Protestanten: Elke laatste Zaterdag in de maand.

Ook over de synode der Javaansche kerken (te Poerwokerto) ontvangen we berichten. In hoeverre „alleen kerkelijke zaken” in bespreking komen? We lezen:

De synode besloot een stichting in het leven te roepen, die zich met de problemen van sociaal-economische opbouw zal bezig houden. Deze stichting zal na haar oprichting geheel op zichzelf staan. In verband daarmee besloot de synode aan de Commissie van Wederopbouw te vragen Drs H. Baas als sociaal-economisch adviseur ter beschikking te stellen.

En inzake den Wereldraad:

De aansluiting van de kerken van Midden-Java aan de wereldraad van kerken werd op deze synode officieel vastgesteld door de aanvaarding van de te dier zake gevoerde correspondentie.

Inzake predikanten voor „allerlei” dienst:

De vroegere predikant van de kerk van Bandung, thans te Overveen, Dr. Fijn van Draat, nam het beroep aan om missionair predikant te worden onder de Indonesische en Chinese studenten aan de universiteiten en hogescholen in Nederland.

De Honig die thans dit werk doet hoopt in 1951 als jeugdpredikant naar Indonesië te komen en zal gedurende enige maanden zijn opvolger inwerken in zijn nieuwe taak. Het zal allen die de vroegere Bandungse pastor kennen verheugen dat hij, die voor Indonesië afgekeurd werd, in Nederland op deze wijze zijn liefde voor dit land en volk en zijn missionair roepingsbesef kan uiten.

Over „een nieuw type zendeling” lezen we volgend nieuwsbericht:

De Protestantse zendingen, die de laatste tijd vanuit de Verenigde Staten naar de zendingevelden worden uitgezonden, zijn veeleer onderwijzers of specialisten in een of ander vak dan predikers, zo wordt opgemerkt in een rapport dat is uitgegeven door de Foreign Missions Conference of North America (een permanent zendingenlichaam - Red.). Het verslag schrijft dit verschijnsel toe aan de belangstelling die van kerkelijke zijde wordt getoond voor het Vier-punten programma van president Truman, hetwelk de ontwikkeling beoogt van achterlijke gebieden, en aan de noodzaak om de technische kennis ook te gebruiken op de zendingevelden.

De grootste toename van specialisten in de zendingenarbeid in de jaren 1947-48 vindt men onder de onderwijsleerkrachten, welke van 192 op 294 kwamen. Specialisten op landbouwgebied kwamen van 7 op 17, medici van 124 op 130. Alleen al in Japan is het aantal zendingenleerkrachten gestegen van 8 in 1946 tot 103 in 1948.

Een toenemend aantal zendingen van thans heeft een universitaire opleiding genoten. Het aantal predikanten onder de zendingenarbeiders neemt af: in 1947 - 237, in 1948 - 175.

Wat Karl Barth betreft:

Ilya Ehrenburg, die bekend is door het schrijven van vele propagandageschriften voor de Sovjet-Unie heeft een dezer dagen getracht de handtekening van Professor Karl Barth te verkrijgen voor de ondertekening van de Moskouse „Vredesresolutie”. Professor Barth heeft evenwel geweigerd dit te doen. Van Sovjet zijde

had men er vast op gerekend ook de naam van Karl Barth onder de vredesverklaring te kunnen opnemen.

De motiveering — die alles beslist — is helaas niet gegeven.

Inzake den „Wereldraad” der Kerken was men — zie boven — nog wel voorzichtig. Toch wordt alvast in vergoelijkenden zin erover geschreven. Men leze:

In een toespraak welke door de secretaris-generaal van de Wereldraad van Kerken werd gehouden tijdens de bijeenkomst van het Centrale Comité van de Raad zeide hij, dat „de Wereldraad van Kerken alle mogelijke gelegenheden moet benutten om in contact te blijven met de Christenen achter het IJzeren Gordijn”. De Christenen in de communistische landen lopen gevaar vergeten te worden, zo vervolgde hij, juist op een ogenblik dat zij gewikkeld zijn in een geweldige geestelijke strijd en op harde, maar wonderlijke wijze een les leren, die tot verrijking kan dienen van de gehele Christenheid.

Dr Visser 't Hooft drong er op aan om de mannen en vrouwen in het gebed te gedenken, die het slachtoffer zijn geworden van de pogingen van totalitaire zijde om de stem der Kerk tot zwijgen te brengen en ook de kerkelijke leiders, die trouw blijven aan de Christelijke zaak en die strijden tegen het atheïsme in zijn verschillende vormen.

Deze leiders worden vaak verkeerd begrepen omdat hun sociale en politieke beslissingen verschillen van die, welke door de meeste Christenen in het Westen worden genomen. Dr Visser 't Hooft sprak de afkeuring uit van de Wereldraad over die leiders van Kerken, die geestelijke en zedelijke verwarring stichten doordat zij proberen hun Christendom aan te passen aan wereldse ja zelfs anti-Christelijke of totalitaire ideologieën.

Hij vervolgde, dat de Wereldraad wat zijn leer betreft beschuldigd wordt van fundamentalisme en modernisme; wat zijn politiek aangaat heeft men hem zowel een handlanger van het kapitalisme als van het communisme genoemd. Daarom moeten alle gelegenheden worden aangegrepen om „deze verkeerde indrukken recht te zetten”; de doelstellingen van de Raad moeten op een dergelijke wijze worden duidelijk gemaakt dat er bij niemand meer plaats behoort te zijn voor wanbegrip, behalve dan bij diegenen, die verblind zijn door vooroordeel.

Het doel van de Wereldraad moet op zodanige wijze worden aangegeven, dat de verkeerde voorstelling, als zou de Wereldraad een superkerk zijn of dat willen worden, voor altijd uitgesloten is.

Verder waarschuwde Dr Visser 't Hooft tegen de misleidende term „wereldkerk”, welke reeds zo veel verwarring heeft gesticht.

In vele kringen, ook in kerkelijke kringen, wordt het onderscheid tussen de taak van de Kerk en de taak van de Overheid wel eens vergeten. In alle politieke en sociale situaties is er heden ten dage een grote verleiding om de boodschap van de Kerk pasklaar te maken voor de heersende politieke en ideologische stromingen. De Wereldraad moet in deze chaos van meningen zijn weg vinden en moet er naar streven om alleen de stem van de Heer der Kerken te laten horen.

Het zou verraad betekenen aan zijn diepste wezen indien de Raad zich op politiek terrein zou begeven. Niet omdat hij bang is zich te compromitteren, maar omdat hij zich gebonden weet aan de zaak van Christus, die alle menselijke dingen te boven gaat en universeel is dan alle menselijke belangen.

Het criterium is uiteindelijk dit, of de arbeid van de Wereldraad van genoeg overtuigingskracht bezield is zodat de wereld, de heidense wereld van thans..... duidelijker zal zien dat er redding is uit de mierenhoop van de totale Staat en de wanhoop van de grenzeloze zelfzucht.

In een wereld, waar het menselijk leven geheel en al door politieke en sociale voorwaarden gevormd wordt, moeten wij ter wille van God en van de mensen ons bezighouden met de grote sociale problemen van onze tijd. Daarom behouden de Kerken zich het recht voor het Woord Gods aan alle volken en alle regeringstelsels te verkondigen. Zij willen onafhankelijk van de staatsvorm, waarin zij leven met elkander in nauwe gemeenschap blijven, zo besloot Dr Visser 't Hooft.

Dit naïef humanistisch uit den Wereldraad gestuurd is ook opmerkelijk:

Het Centrale Comité veroordeelde de moderne oorlogsmethoden en verklaarde dat daardoor geweld en vernietiging een dergelijke omvang aannemen, dat de fundamenteën van recht en cultuur gevaar lopen.

Het is daarom van het hoogste belang dat zij bij internationale overeenkomst verboden worden en „wij begroeten iedere oprechte poging, die daartoe wordt aangewend”.

Het zogenaamde „Stockholmse manifest” moet eerder gezien worden als een propagandamiddel dan als een oprechte poging om de vrede te bewaren.

Het Comité verklaarde voorts, dat „wij de vrede moeten bevorderen door het onderling vertrouwen aan te kweken en door ons meer te laten leiden door morele principes.....

Wij zien het oordeel en de waarschuwing Gods in datgene wat thans geschiedt”.

Als Christenen moeten wij luisteren naar het woord, dat „wij de tijd uitkopen, omdat de tijden boos zijn”. „Wij moeten elkander bemoedigen om de lasten te dragen en de taak op ons te nemen, die ons thans gesteld wordt, in het geloof aan Hem die trouw blijft. Wanneer onze kracht niet toereikend is, moeten wij het overlaten aan Hem, die macht heeft en die heerst over alle menselijk handelen”.

Conclusie moet o.i. helaas zijn, dat langzaam maar zeker de „mudje-bij-mudje-geest” infiltreert; de weerstanden zijn eigenlijk weg; 't is alleen maar: niet te snel den (voorlopig nog) extremistischen kant uit.

K. S.

GRONINGER Brieven

Amice frater,

Wij willen ons gesprek over het groot gevaar, hetwelk het leven bedreigt door onze schuld — de schuld der Vrijmaking — nl. de verkerkelijking, nu voortzetten en weer luisteren naar wat de heer Algra ons daaromtrent kan leeren.

Wij leerden dan, dat de J.V. haar zelfstandigheid moet bewaren tegenover de kerk, d.i. de kerkeraad of den predikant.

Als dit nu reeds geldt voor de jonge lieden, hoeveel te meer behoort een ieder in heel zijn leven voor dit gevaar ter dege op zijn hoede te zijn.

Welnu, in weerwil van dit gevaar stellen de jongelieden hun vereniging toch onder het toezicht van den kerkeraad. Vrijwillig.

Zij kunnen het ook laten. Maar de bondsvoorzitter vindt het wel goed nog, dat het geschiedt. Maar — weet op uw hoede, dus waarschuwt hij. Het toezicht moet worden beperkt tot de belijdenis, d.i. een zeer speciaal punt.

Ik begrijp dit nu zoo, dat bedoeld wordt: de kerkeraad mag toezien, mag er bij wezen, als een artikel van de belijdenis wordt behandeld. Hij zal zich moeten vergewissen, krachtens zijn principaal de Synode, dat bij de behandeling van art. 33 de jongelieden niet in de fout vallen van dien boozen candidaat Schilder, die zelfs een prof. Grosheide er zoo leelijk liet inloopen, en dat het ook goed gaat als de artikelen 27—29 aan de orde komen.

Maar dan is het ook uit. Als het uurtje belijdenis voorbij is, mag het kerkeraadslid misschien wel blijven, maar te zeggen heeft hij niets meer. Mocht hij bij de behandeling van al het andere maar even zijn mond opendoen om critiek te oefenen, de voorzitter zou er aanstonds op bedacht moeten wezen die brutaliteit te keeren.

Weest op uw hoede, zegt de bondsvoorzitter. Want daar dreigt een groot gevaar: de verkerkelijking.

Echter zoo is het toch niet heelemaal juist.

Want zoo heet het: de kerkeraad moet zich vergewissen, niet alleen of er goed synodaal geredeneerd wordt, maar ook hoe wij arbeiden op den grondslag van Schrift en belijdenis.

Nu begint het ons te schemeren.

Zou men misschien moeten zeggen: maar die grondslag: Schrift en belijdenis, is maar een speciaal punt? Maar wie bouwt nu zijn huis op een punt, al is het ook speciaal?

Dit is geen koud grapje, want de zaak is buitengewoon ernstig. De kerkeraad moet zich vergewissen, dat de jongelieden arbeiden — in hun verenigingsarbeid — op den grondslag van Schrift en belijdenis. Daar kan ook voor den heer Algra niets buiten vallen. Zouden Schrift en belijdenis niet heel ons leven moeten beheerschen?

Ik krijg dus den indruk dat de kous nog niet af is.

Men denke zich het geval eens in: daar komen de jongelingen bij den kerkeraad en zeggen: wij stellen ons onder uw toezicht. De praeses antwoordt: dat is goed. Maar aanstonds daarop zeggen de jongelingen: ja, pas op, wij hebben wel beloofd uw vermaan en tucht te aanvaarden in leer en leven, maar weet U wel hoe beperkt het toezicht is? Alleen maar voor het uurtje, dat de belijdenis aan de orde is. Voorts ook of wij op dien grondslag arbeiden, maar daar valt buiten: onze organisatie, onze financiën en feitelijk al het andere. Zal de kerkeraad zulks kunnen aanvaarden?

Maar daar rijzen meer vragen.

Als het arbeiden op den grondslag van Schrift en belijdenis slechts als een „speciaal punt”, de belijdenis, zou raken, welk een klein plaatsje neemt die grondslag voor den arbeid dan in?

En op welken grondslag is nu al het andere opgetrokken, want een fundament moet er toch zijn. Niet op de belijdenis die gehoorzaam de Schrift nasprekt, voor de kerk en den staat en het gezin en de maatschappij. Maar waarop dan?

Op beschouwingen van menschen, programma's van partijen, sociale verenigingen?

Van menschen, die zelf heel hun leven door op hun hoede moeten zijn, dat zij niet verkerkelijkt worden, en hun zelfstandigheid tegenover de kerk moeten handhaven? Zonderen wij toch Schrift en belijdenis uit dan blijft er niets anders over dan menselijke wijsheid.

Hier zien wij tot welke buitensporigheden de leer der gemeene gratie en die van de soevereiniteit in eigen kring kan leiden, zeker niet, zooals dr Kuyper dit bedoelde. Dat bewijzen zijn geschriften ook.

Ik noem nu niet de pluriformiteit der kerk, omdat, als de heer Algra de oude papieren eens nagaat, hem zal blijken, dat een J.V. zeer wel het kerkelijk toezicht van verschillende kerken kunnen vragen. Niet alleen dat van den eenen „synodalen” kerkeraad, zooals de heer Algra dit stelt.

Ook de Christelijke gereformeerde kerkeraad zou toezicht kunnen oefenen.

Zelfs de Ned. Herv. kerkeraad, want als ik het wel heb, was er ergens in Gelderland eens een Ned. Herv. J.V. aangesloten bij den bond van Vonckenberg en De Lange. Zoo leerden zij het.

Wij zi
Gratie"
ken, die
onze sch
Er wi
door ee
bleek m
opgevat,
dan psal
Een li
telijke g
hij somn
bare zeli
leeren z
De ke
wat vele
dominee
best me
schip....
Los v
de scho
liere, m
Ik hel
dering v
de J.V.,
genade?
Ik sel
deed to
formeern
hebt U
Het laa
Wat
het iets
en der
alles en
nis mee
Zoo g
aan het
heel we
Laten
kerk te
leven ui
om ons
Onze
zij het
niet aar
enkele
een ver
aan Sel
De h
tot de
of de
oogen,
Maar
ons der
Wij s
bijzonde
En di
Wat
gen en
Die h
Zondag
gansch
dan dat
kerk he
gemeen
bezoek.
Welk
gerust
belijden
te zijn.
Ja, h
ren der
Woord
ingaan
elkands
zen mo
meensc
allen, w
de geb
Door
kracht
te zijn
allen d
ons ste
Word
ons gez
is imm
over or
naar d
of te v
zelve w
Er is
die op
alleen:
de belij
toetsen
Want
wordt.
is onze
Dat
antwo
wandel
Wat
over
voor o